

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

ΤΤΕ: Τουριστικά έσοδα 6,17 δισ. ευρώ στο 6μηνο – Πάνω από το 2019

Στα 6,17 δισ. ευρώ ανήλθαν οι τουριστικές εισπράξεις το πρώτο εξάμηνο του έτους, έναντι 4,98 δισ. ευρώ που ήταν το αντίστοιχο περσινό διάστημα, καθώς τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος δείχνουν ότι οι αφίξεις ξένων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 26% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 23,9% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022.

Μάλιστα, οι τουριστικές εισπράξεις ξεπέρασαν τα επίπεδα της χρονιάς-ρεκόρ για τον ελληνικό τουρισμό, του 2019, όταν στο πρώτο εξάμηνο του έτους είχαν διαμορφωθεί στα 5,413 δισ. ευρώ.

Μόνο τον Ιούνιο, τα τουριστικά έσοδα ανήλθαν σε 2,93 δισ. ευρώ, έναντι 2,5 δισ. ευρώ τον αντίστοιχο μήνα του 2022 και 2,55 δισ. το 2019. Οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 17,9% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 17,2% σε σχέση με τον Ιούνιο του 2022.

Αναλυτικά η ανακοίνωση της Τράπεζας της Ελλάδος για το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών αναφέρει τα εξής:

Τον Ιούνιο του 2023, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών παρουσίασε μείωση κατά 204,0 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον Ιούνιο του 2022 και διαμορφώθηκε σε 638,2 εκατ. ευρώ.

Η μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών οφείλεται στη μεγαλύτερη μείωση των εισαγωγών έναντι των εξαγωγών, σε απόλυτους αριθμούς. Οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά 24,2% σε τρέχουσες τιμές (-9,6% σε σταθερές τιμές) και οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 18,5% σε τρέχουσες τιμές (-5,6% σε σταθερές τιμές). Ειδικότερα, οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα παρουσίασαν μείωση κατά 1,6% σε τρέχουσες τιμές (-3,9% σε σταθερές τιμές), και οι εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα μειώθηκαν κατά 2,9% (-3,3% σε σταθερές τιμές).

Η αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών οφείλεται στη βελτίωση κυρίως του ταξιδιωτικού ισοζυγίου και, σε μικρότερο βαθμό, του ισοζυγίου λοιπών υπηρεσιών, ενώ το ισοζύγιο μεταφορών επιδεινώθηκε. Οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 17,9% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 17,2% σε σχέση με τον Ιούνιο του 2022.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων αυξήθηκε σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2022, κυρίως λόγω της αύξησης των πληρωμών για τόκους, μερίσματα και κέρδη. Το έλλειμμα του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων μειώθηκε έναντι του Ιουνίου του 2022, λόγω της μείωσης των καθαρών πληρωμών του τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Το πρώτο εξάμηνο του 2023, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε κατά 3,7 δισεκ. ευρώ σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022 και διαμορφώθηκε σε 7,9 δισεκ. ευρώ.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών μειώθηκε, παρά τη μικρή πτώση των εξαγωγών, λόγω της μεγαλύτερης μείωσης των εισαγωγών. Οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά 0,7% σε τρέχουσες τιμές (αύξηση 2,5% σε σταθερές τιμές), ενώ οι εισαγωγές κατέγραψαν μείωση κατά 7,2% (-1,8% σε σταθερές τιμές). Ειδικότερα, σε τρέχουσες τιμές οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα παρουσίασαν αύξηση κατά 5,1%, ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές μείωση κατά 1,5% (-1,0% και -4,0% σε σταθερές τιμές αντίστοιχα).

Η βελτίωση του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών οφείλεται στη βελτίωση πρωτίστως του ταξιδιωτικού ισοζυγίου και δευτερευόντως του ισοζυγίου λοιπών υπηρεσιών, η οποία αντισταθμίστηκε εν μέρει από την επιδείνωση του ισοζυγίου μεταφορών. Οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 26,0% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 23,9% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022.

Συνέχεια..

Το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων παρουσίασε έλλειμμα, έναντι πλεονάσματος το πρώτο εξάμηνο του 2022, καθώς η αύξηση των καθαρών πληρωμών για τόκους, μερίσματα και κέρδη αντισταθμίστηκε μόνο μερικώς από την άνοδο των καθαρών εισπράξεων από λοιπά πρωτογενή εισοδήματα. Το ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων κατέγραψε πλεόνασμα, έναντι ελλείμματος την αντίστοιχη περίοδο του 2022, κυρίως λόγω της καταγραφής καθαρών εισπράξεων, έναντι καθαρών πληρωμών, στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Ισοζύγιο Κεφαλαίων

Τον Ιούνιο του 2023, το ισοζύγιο κεφαλαίων κατέγραψε μικρό έλλειμμα 56,2 εκατ. ευρώ, έναντι πλεονάσματος τον αντίστοιχο μήνα του 2022, κυρίως λόγω της καταγραφής καθαρών πληρωμών έναντι καθαρών εισπράξεων στους λοιπούς, εκτός γενικής κυβέρνησης, τομείς της οικονομίας, καθώς και λόγω της μείωσης των καθαρών εισπράξεων στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Το πρώτο εξάμηνο του 2023, το πλεόνασμα του ισοζυγίου κεφαλαίων αυξήθηκε σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2022 και διαμορφώθηκε σε 1,9 δισεκ. ευρώ, κυρίως λόγω της καταγραφής καθαρών εισπράξεων έναντι καθαρών πληρωμών στους λοιπούς, εκτός γενικής κυβέρνησης, τομείς της οικονομίας και, σε μικρότερο βαθμό, λόγω της αύξησης των καθαρών εισπράξεων στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Συνολικό Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών και Κεφαλαίων

Τον Ιούνιο του 2023, το έλλειμμα του συνολικού ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαίων (το οποίο αντιστοιχεί στις ανάγκες της οικονομίας για χρηματοδότηση από το εξωτερικό) αυξήθηκε και διαμορφώθηκε σε 694,4 εκατ. ευρώ.

Το πρώτο εξάμηνο του 2023, το έλλειμμα του συνολικού ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαίων μειώθηκε σημαντικά σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022 και διαμορφώθηκε σε 6,0 δισεκ. ευρώ.

Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών

Τον Ιούνιο του 2023, στην κατηγορία των άμεσων επενδύσεων, οι απαιτήσεις των κατοίκων έναντι του εξωτερικού κατέγραψαν μείωση κατά 12,3 εκατ. ευρώ, ενώ οι υποχρεώσεις των κατοίκων έναντι του εξωτερικού αυξήθηκαν κατά 383,9 εκατ. ευρώ, χωρίς αξιοσημείωτες συναλλαγές.

Στις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, η αύξηση των απαιτήσεων των κατοίκων έναντι του εξωτερικού αντανάκλα κυρίως την αύξηση κατά 1,5 δισεκ. ευρώ των τοποθετήσεων τους σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του εξωτερικού. Η αύξηση των υποχρεώσεών τους οφείλεται στην αύξηση κατά 674,0 εκατ. ευρώ των τοποθετήσεων μη κατοίκων σε ελληνικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια, η οποία αντισταθμίστηκε εν μέρει από τη μείωση κατά 183,0 εκατ. ευρώ των τοποθετήσεων μη κατοίκων σε μετοχές εγχώριων επιχειρήσεων.

Στην κατηγορία των λοιπών επενδύσεων καταγράφηκε μείωση των απαιτήσεων των κατοίκων έναντι του εξωτερικού, κυρίως λόγω της μείωσης κατά 519,0 εκατ. ευρώ των τοποθετήσεων κατοίκων σε καταθέσεις και γeros στο εξωτερικό και, σε μικρότερο βαθμό, της μείωσης κατά 45,5 εκατ. ευρώ της χορήγησης δανείων σε μη κατοίκους, οι οποίες αντισταθμίστηκαν εν μέρει από τη στατιστική προσαρμογή που συνδέεται με την έκδοση τραπεζογραμματίων (κατά 372,0 εκατ. ευρώ). Η αύξηση των υποχρεώσεών τους αντανάκλα κυρίως την άνοδο κατά 973,0 εκατ. ευρώ των τοποθετήσεων μη κατοίκων σε καταθέσεις και γeros στην Ελλάδα (περιλαμβάνεται και ο λογαριασμός TARGET), αλλά και τη στατιστική προσαρμογή που συνδέεται με την έκδοση τραπεζογραμματίων (κατά 372,0 εκατ. ευρώ), οι οποίες αντισταθμίστηκαν ως ένα βαθμό από τη μείωση κατά 331,5 εκατ. ευρώ των δανειακών υποχρεώσεών τους προς μη κατοίκους.

Το πρώτο εξάμηνο του 2023, στην κατηγορία των άμεσων επενδύσεων, οι απαιτήσεις των κατοίκων έναντι του εξωτερικού σημείωσαν αύξηση κατά 691,1 εκατ. ευρώ και οι υποχρεώσεις των κατοίκων έναντι του εξωτερικού, που αντιστοιχούν σε άμεσες επενδύσεις μη κατοίκων στην Ελλάδα, κατέγραψαν αύξηση κατά 2,0 δισεκ. ευρώ.

Στις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, η αύξηση των απαιτήσεων των κατοίκων έναντι του εξωτερικού οφείλεται σχεδόν εξ ολοκλήρου στην άνοδο κατά 5,8 δισεκ. ευρώ των τοποθετήσεων κατοίκων σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του εξωτερικού. Η αύξηση των υποχρεώσεών τους αντανάκλα κυρίως την αύξηση κατά 3,1 δισεκ. ευρώ των τοποθετήσεων μη κατοίκων σε ελληνικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια.

Στην κατηγορία των λοιπών επενδύσεων, η μείωση των απαιτήσεων των κατοίκων έναντι του εξωτερικού οφείλεται κυρίως στη μείωση κατά 3,1 δισεκ. ευρώ των τοποθετήσεων κατοίκων σε καταθέσεις και γeros στο εξωτερικό και, σε μικρότερο βαθμό, στη μείωση κατά 214,6 εκατ. ευρώ της χορήγησης δανείων σε μη κατοίκους από εγχώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες αντισταθμίστηκαν μερικώς από τη στατιστική προσαρμογή που συνδέεται με την έκδοση τραπεζογραμματίων (κατά 1,7 δισεκ. ευρώ). Η αύξηση των υποχρεώσεών τους αντανάκλα την άνοδο κατά 3,9 δισεκ. ευρώ των τοποθετήσεων μη κατοίκων σε καταθέσεις και γeros στην Ελλάδα (περιλαμβάνεται και ο λογαριασμός TARGET), αλλά και τη στατιστική προσαρμογή που συνδέεται με την έκδοση τραπεζογραμματίων (κατά 1,7 δισεκ. ευρώ), οι οποίες ως ένα βαθμό αντισταθμίστηκαν από τη μείωση κατά 295,8 εκατ. ευρώ των δανειακών υποχρεώσεών τους προς μη κατοίκους.

Στο τέλος Ιουνίου του 2023, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας διαμορφώθηκαν σε 12,0 δισεκ. ευρώ, έναντι 11,0 δισεκ. ευρώ στο τέλος Ιουνίου του 2022.

Deutsche Bank: Τα όσα χάσατε από τις αγορές όσο λείπατε διακοπές

Για όσους επιστρέφουν σήμερα στη δουλειά έπειτα από τις καλοκαιρινές διακοπές τους, η Deutsche Bank τους ενημερώνει ότι οι τελευταίες εβδομάδες στις διεθνείς αγορές χαρακτηρίστηκαν από προκλήσεις, έπειτα από την αισιοδοξία που επικρατούσε στις αρχές του καλοκαιριού.

Συνολικά, τα διεθνή ομόλογα υποχώρησαν για 5 συνεχόμενες εβδομάδες και τα αμερικανικά κρατικά ομόλογα βρίσκονται χαμηλότερα από τα επίπεδα στα οποία ξεκίνησαν τη χρονιά.

Την ίδια στιγμή, τα διεθνή χρηματιστήρια σημειώνουν απώλειες για 3 συνεχόμενες εβδομάδες, με την περασμένη εβδομάδα να κλείνει με τη χειρότερη επίδοση των μετοχών από την κατάρρευση της Silicon Valley Bank, τον Μάρτιο.

Σε μεγάλο βαθμό, οι κινήσεις αυτές είναι αποτέλεσμα της όλο και ευρύτερης συνειδητοποίησης ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν σε υψηλότερα επίπεδα για περισσότερο καιρό, εξηγεί η Deutsche Bank.

Για παράδειγμα, έως τις αρχές Ιουνίου, τα προθεσμιακά συμβόλαια προεξοφλούσαν μία μείωση των επιτοκίων από τη Fed έως τα τέλη του 2023. Αλλά τώρα, μία μείωση επιτοκίων κατά 25 μονάδες βάσης δεν αναμένεται παρά στη συνεδρίαση της Fed του Μαΐου 2024.

Πρόκειται για μια μεγάλη στροφή σε σχέση με πριν από 1-2 μήνες, η οποία, σε συνδυασμό με την επανεκτίμηση των μακροπρόθεσμων προοπτικών για τα επιτόκια, σημαίνει πως οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων μακρινής λήξης έχουν φτάσει στα υψηλά αρκετών ετών.

Πλέον, η προσοχή των επενδυτών θα στραφεί στο Οικονομικό Συμπόσιο της Fed στο Jackson Hole αυτή την εβδομάδα, σημειώνει ο γερμανικός επενδυτικός οίκος, αν και οι αναλυτές του δεν περιμένουν ότι ο πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, Jerome Powell θα στείλει ισχυρά σημάδια για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της νομισματικής πολιτικής. Αντίθετα, τα τελευταία χρόνια, ο κεντρικός τραπεζίτης έδινε στο Jackson Hole σημαντικά μηνύματα για τη μακροπρόθεσμη νομισματική πολιτική.

Φέτος, το συνέδριο πραγματοποιείται σε μία κρίσιμη στιγμή, καθώς από τη μία πλευρά, οι ονομαστικές και πραγματικές αποδόσεις των ομολόγων έχουν αυξηθεί σημαντικά. Αλλά οι χρηματοοικονομικές συνθήκες συνολικά δεν είναι ιδιαίτερα σφικτές, ενώ τα ανθεκτικά μακροοικονομικά στοιχεία στις ΗΠΑ ενισχύουν την εκτίμηση ότι η αμερικανική οικονομία οδεύει προς μία ομαλή προσγείωση.

Μεγαλώνει το μέτωπο κατά του δολαρίου – Ποιοι θέλουν να το αντικαταστήσουν

Την εβδομάδα που πέρασε δόθηκαν στη δημοσιότητα στοιχεία για τις επενδύσεις της Σαουδικής Αραβίας που φέρουν το βασίλειο του Σαούδ να έχει μειώσει την έκθεσή του σε ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων έξι και πλέον ετών. Σύμφωνα με στοιχεία του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών, μόνο μέσα στον Ιούνιο το Ριάντ πούλησε ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου αξίας άνω των 3 δισ. δολ., μειώνοντας τις επενδύσεις του στο αμερικανικό χρέος για τρίτο συνεχικό μήνα. Έτσι, η έκθεση του βασιλείου στους αμερικανικούς τίτλους έχει περιοριστεί στα 108 δισ. δολ., έχοντας μειωθεί κατά 41% από τις αρχές του 2020. Στη διάρκεια του Ιουνίου, άλλωστε, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα πούλησαν αμερικανικό χρέος ύψους σχεδόν 4 δισ. δολ. Και δεν είναι βέβαια τυχαίο ότι τον Ιούνιο η Κίνα πούλησε ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου ύψους 11,3 δισ. δολ., μειώνοντας την έκθεσή της στο αμερικανικό χρέος στο χαμηλότερο επίπεδο από τα μέσα του 2009.

Οι εκ πρώτης όψεως επενδυτικές φάσεις αυτές επιλογές έπονται σειράς αντίστοιχων κινήσεων από πλευράς των χωρών του λεγόμενου «παγκόσμιου Νότου», χωρών που είτε δεν πρόσκεινται στην Ουάσιγκτον είτε βλέπουν τα συμφέροντά τους να αποκλίνουν από εκείνα του δυτικού στρατοπέδου και ανησυχούν για ενδεχόμενες οικονομικές επιπτώσεις επιλογών τους μη αρεστών στην υπερδύναμη. Ειδικότερα, μετά τις σαρωτικές κυρώσεις που επέβαλαν η Ουάσιγκτον και η Ε.Ε. στη Ρωσία «αγώνοντα» συναλλαγματικά της διαθήσιμα ύψους άνω των 300 δισ. δολ. Έχουν, έτσι, μειώσει την έκθεσή τους στους αμερικανικούς τίτλους, ενώ παράλληλα περιορίζουν το μερίδιο του δολαρίου στα συναλλαγματικά τους διαθέσιμα. Συνεπώς, στα τέλη του 2022 το δολάριο αντιπροσέπευε μόλις το 58% του παγκόσμιου συναλλαγματικών διαθεσίμων, καταγράφοντας σημαντική μείωση από το άνω του 70% που ήταν το μερίδιό του το 1999.

Έχουν προχωρήσει σε διμερές συμφωνίες, με τη Σαουδική Αραβία να είναι για πρώτη φορά μετά 48 χρόνια δεκτική σε πληρωμές σε γουάν για το πετρέλαιο που πούλαιο στην Κίνα, τη Ρωσία και το Ιράν να σχεδιάζουν από κοινού κρυπτονόμισμα με βάση τον χρυσό, ενώ Ινδία και Αραβικά Εμιράτα συζητούν για το εκτός πετρελαίου διμερές εμπόριο σε ινδικές ρουπίες.

Στο τραπέζι η διεύρυνση του συνασπισμού των BRICS

Την ίδια στιγμή, όμως, μερίδα αντών των χωρών επιχειρεί να μην περιοριστεί σε μια αμυντική στάση και έχει μακρόπνοες φιλοδοξίες, όπως η θέσπιση νομίματος που θα μπορεί να αντικαταστήσει το δολάριο σε μεγάλο μέρος του διεθνούς εμπορίου. Ο λόγος για τα σχέδια της ομάδας χωρών που είναι γνωστές πλέον με το ακρωνύμιο BRICS, επινόηση του Τζιμ Ο' Νιλ από το 2001, όταν ήταν κορυφαίος οικονομολόγος της Goldman Sachs, από τα αρχικά τους, Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα και Νότιος Αφρική.

Ενόψει της προγραμματισμένης συνεδρίασης της ομάδας BRICS από τις 22 έως και τις 24 Αυγούστου στο Γιοχάνεσμπουργκ, 40 χώρες του «παγκόσμιου Νότου» έχουν εκφράσει έμμεσα ή άμεσα την επιθυμία να προχωρήσουν σε αυτήν την επερόκλητη συμμαχία. Ανάμεσά τους συγκαταλέγεται ένας παραδοσιακός σύμμαχος της Ουάσιγκτον, η Σαουδική Αραβία. Ισως η φιλοδοξία ενός κοινού νομίσματος των χωρών BRICS να μη βρεθεί στο επίκεντρο στην επικείμενη συνάντηση, καθώς επίσημοι άλλοι ζητήματα, η σύσταση κρίνεται ενδεχομένως πρόωρη, ενώ παραμένουν ισχυρές οι φυγόκεντρες δυνάμεις. Όπως έχουν επανειλημμένως επισημάνει οικονομικοί αναλυτές, πρόκειται για μια εξαιρετικά επερόκλητη ομάδα χωρών, με αποκλίνοντα συμφέροντα, θεμελιώδεις διαφορές στα δομή των οικονομιών τους και χωρίς γεωγραφική εγγύτητα, παράγοντες που διαχεραίνουν εξαιρετικά την επίτευξη των σχεδίων τους.

Η ταχύτητα αναπτυσσόμενη Ινδία διαφωνεί με το σχέδιο

Οι φυγόκεντρες δυνάμεις στους κόλπους του μετώπου που έχουν συμπύκνει οι BRICS εκδηλώνονται κυρίως από πλευράς της Ινδίας. Ενόψει της επικείμενης συνάντησης, ο Ινδός υπουργός Εξωτερικών Υποθέσεων, Σουμπραχμάνιμ Τζαϊνσάκάρ, τόνισε σε συνέντευξη τύπου ότι η Ινδία δεν ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στο ενιαίο νόμισμα που σχεδιάζουν να δημιουργήσουν εν ευθέτω χρόνω οι χώρες BRICS. Διευκρίνισε μάλιστα πως η χώρα του δεν πρόκειται να υποστηρίξει το σχέδιο, καθώς προτεραιότητά της είναι να ενισχύσει το δικό της εθνικό νόμισμα, την ινδική ρουπία, που έχει δεχθεί πιέσεις παρά τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της ινδικής οικονομίας.

Είναι εύλογη η στάση της ταχέως αναπτυσσόμενης και ανερχόμενης ασιατικής οικονομίας, που σύμφωνα με τις περισσότερες εκτιμήσεις οικονομολόγων και διεθνών οργανισμών θα υπερβεί την Κίνα από κάθε άποψη. Στην τρέχουσα συγκυρία της μετά την πανδημία εποχής και του συνεχιζόμενου πολέμου στην Ουκρανία, η Ινδία είναι η μοναδική χώρα από την επερόκλητη συμμαχία των BRICS που εμφανίζει υγιεινούς ρυθμούς ανάπτυξης. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, το 2023 η ινδική οικονομία θα αναπτυχθεί κατά 6% και θα αφήσει σαφώς πίσω της την ασθμαίνουσα Κίνα, που όλα δείχνουν πως δεν θα επιτύχει τον στόχο του 5%. Εν ολίγοις η Ινδία δεν χρειάζεται τη στήριξη του μετώπου των BRICS και μπορεί να τα καταφέρει χωρίς ένα κοινό νόμισμα μαζί τους.

Η περίπτωση της Ινδίας σκιαγραφεί, άλλωστε, και τις συγκρούσεις συμφερόντων ανάμεσα στα μέλη της επερόκλητης ομάδας που μπορούν να λειτουργήσουν αποτρεπτικά τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα. Όπως τονίζουν πολιτικοί αναλυτές, η Ινδία διατηρεί καλές σχέσεις με όλα τα ΗΠΑ όσο και με την ΗΠΑ όσο και με την Ε.Ε., και έχει μαζί τους εμπορικές συναλλαγές και συμφωνίες αμυντικής και στρατιωτικής φύσεως αξίας πολλών δεκάκις εκατομμυρίων δολαρίων. Δεν θα διακανονήσει εύκολα να κλονίσει τις σχέσεις της με τις δυτικές δυνάμεις επενδύοντας σε ένα ενιαίο νόμισμα που ακόμη παραμένει ένα φεναγέλο όραμα. Και η Ινδία αναμένεται να είναι η χώρα που θα ασκήσει πιέσεις για να καθοριστούν με σαφήνεια τα κριτήρια για την προσχώρηση νέων μελών και δεν θα αρκείται σε θετικές συστάσεις των υφιστάμενων μελών.

Σημειώθων ότι από το 2010, οπότε και προσχώρησε στον σχηματισμό τους η Νότιος Αφρική, προσθέτοντας και το γράμμα S στο τέλος του ακρωνυμίου, οι BRICS δεν έχουν διευρυνθεί περαιτέρω. Λεωδόμενοι, όμως, των σημαντικών πόρων που διαθέτουν τα κατεξοχήν ιδρυτικά μέλη της, η Κίνα και η Ρωσία, η προσχώρηση φαίνεται ιδιαίτερος ελκυστική σε χώρες της Μέσης Ανατολής, της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής που χρήζουν οικονομικής στήριξης. Ανάμεσα στις 40 χώρες που έχουν εκφράσει ενδιαφέρον συγκαταλέγονται η Αίγυπτος και η Αργεντινή.

Κίνα και Ρωσία, οι πιο ένθερμοι υποστηρικτές του νομίσματος

Η δημιουργία ενιαίου νομίσματος των BRICS είναι κυρίως κινεζική φιλοδοξία, ενώ οι άλλες χώρες-μέλη της ομάδας παραμένουν επιφυλακτικές, φοβούμενες πως μπορεί να τις χρησιμοποιήσει η Κίνα για να επιτύχει την τελική επικράτησή της. Η Ινδία με μονίμως τεταμένες σχέσεις με την Κίνα παραμένει αμυντική απέναντι στις φιλοδοξίες του Πεκίνου. Έχει κατά καιρούς απαγορεύσει την εισόδα κινεζικών προϊόντων στη χώρα, όπως και τη λειτουργία της δημοφιλέως εφαρμογής TikTok.

Η ιδέα ενός νέου νομίσματος ικανού να κλονίσει την παντοδύναμια του δολαρίου κυκλοφορεί σε ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες οικονομίες από τη δεκαετία του 1960. Σύμφωνα, πάντως, με αρκετούς οικονομολόγους, η συγκεκριμένη ομάδα χωρών που την εξετάζει εδώ και χρόνια μάλλον έχει κάποιες δυνατότητες επιτυχίας λόγω της νέας συγκυρίας. Η Ρωσία επεδεικνύει τελευταία ανανεωμένο ενθουσιασμό και τον Μάρτιο ο αντιπρόεδρος της ρωσικής Λούμας, Αλεξάντερ Μπαμπάκοφ, τάχθηκε υπέρ του σχεδίου να σκοπεί τη χρήση ενός νομίσματος των BRICS για τις μεταξύ τους συναλλαγές. Άλλες εβδομάδες αργότερα, ο πρόεδρος της Βραζιλίας, Λουΐζ Ινάσιο Λούλα, δήλωσε πως κάθε βράδυ αναρωτιέται «για ποιο λόγο πρέπει όλες οι χώρες να συναλλάσσονται σε δολάρια».

Σύμφωνα με τον Ζόζεφ Σάλλιβαν, σύμβουλο στον όμιλο Lindsey και πρώην οικονομικό σύμβουλο του Λευκού Οίκου στην κυβέρνηση Τραμπ, η υλοποίηση ενός κοινού νομίσματος θα μπορούσε να αμβλύνει τις φυγόκεντρες δυνάμεις ανάμεσα στις BRICS.

Σε πρόσφατο άρθρο του στο Foreign Policy, ο εν λόγω οικονομολόγος επισημάνει πως στην παρούσα συγκυρία η Ρωσία συναλλάσσεται με την Κίνα σε γουάν. Η Μόσχα είναι, οστόσο, επιφυλακτική φοβούμενη την υπερβολική εξάρτηση από τον ισχυρό γείτονά της, γι' αυτό και επιμένει να καλύπτει μεγάλο μέρος των αναγκών της με εισαγωγές από άλλες χώρες και να κρατάει δολάρια. Κάτι που, σύμφωνα με τον Σάλλιβαν, μπορεί να αλλάξει αν οι δύο χώρες συναλλάσσονται σε ένα κοινό νόμισμα.

Επιπλέον, η εν λόγω ομάδα χωρών παρουσιάζει τον τελευταίο χρόνο συνολικό εμπορικό πλεόνασμα ύψους 387 δισ. δολ., κυρίως χάρη στην Κίνα, ενώ αντιπροσέπει πλέον το 31,5% του παγκόσμιου ΑΕΠ έχοντας υπερβεί το μερίδιο της ομάδας του G7 που έχει περιοριστεί στο 30%. Και αυτό σημαίνει, κατά τον Σάλλιβαν, πως θα ξεκινήσουν με μεγάλη αντάρκα, κάτι που έλειπε από άλλες απόπειρες νομισματικών εννοσεων. Αναμένεται δε πως μέχρι το 2030 το μερίδιό τους θα έχει φτάσει στο 50%.

Η μεγάλη ευκαιρία

Διαπιστώνοντας τη δυναμική που αναπτύσσονται τελευταία οι συσπειρώσεις γύρω από την ομάδα των BRICS, ο Γκίντερ Μάιζλντ, αναπληρωτής διευθυντής του γερμανικού Ινστιτούτου Ασφάλειας και Διεθνών Σχέσεων SWP, τόνισε πως «οι χώρες BRICS έχουν αυτήν την στιγμή τη μεγάλη γεωπολιτική τους ευκαιρία».

2/3 της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας προέρχονται από την ομάδα BRICS.

Ωρα για αποφάσεις

Μιλώντας για το «επείγουσ παγκόσμιο ενδιαφέρον» γύρω από τις BRICS και την επιθυμία χωρών να προσχωρήσουν στον σχηματισμό τους και στην αναπτυξιακή τους τράπεζα, η υπουργός Διεθνών Σχέσεων της Νοτίου Αφρικής, Ναλέντι Πάντορ, τόνισε πως «μόλις διαμορφώσουμε τα κριτήρια για τον δανεισμό, θα ανακοινώσουμε αποφάσεις».

33 δισ. δολ. είναι τα δάνεια που χορήγησε η τράπεζα των BRICS σε 10 χρόνια.

Πολιτική ένωση

Σχολιάζοντας τις εξελίξεις στο μέτωπο των BRICS από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και μετά, ο Μάθιου Μπίσοπ, καθηγητής Πολιτικών Επιστημών στο Πανεπιστήμιο Σέφιλντ, διέγνεσε πως «ορισμένοι Ευρωπαίοι και Αμερικανοί πολιτικοί ανησυχούν πως ίσως οι BRICS αποτελέσουν λιγότερο μια οικονομική συσπείρωση που προσπαθεί να επηρεάσει την παγκόσμια ανάπτυξη, αλλά περισσότερο μια πολιτική ένωση».

Πηγή: Καθημερινή

Ελ Εριάν: Οι επιλογές στρατηγικής για τον Τζέι Πάουελ

Ενώ πολλές ενδιαφέρουσες εργασίες συζητούνται κάθε χρόνο στο συμπόσιο της ομοσπονδιακής τράπεζας στο Τζάκσον Χολ, είναι η πρωινή ομιλία της Παρασκευής από τον επικεφαλής της Federal Reserve που έχει τραβήξει τη μερίδα του λέοντος της προσοχής των μέσων ενημέρωσης όλα αυτά τα χρόνια. Αναγνωρίζοντας το επίπεδο ενδιαφέροντος, ο πρόεδρος της Fed, Τζέι Πάουελ και οι προκάτοχοί του έχουν υιοθετήσει μία από τις τρεις βασικές προσεγγίσεις ανάλογα με τις περιστάσεις: σηματοδότηση επικείμενων βημάτων νομισματικής πολιτικής, εμφάθυση σε μακροπρόθεσμα ζητήματα νομισματικής πολιτικής ή περιορισμός σε ένα στενό οικονομικό ζήτημα χωρίς άμεσες επιπτώσεις της πολιτικής.

Ο Πάουελ έχει ένα περιβάλλον ιδιαίτερα πλούσιο σε στόχους για όποια στρατηγική επιλέξει φέτος. Είναι μια στιγμή μεγάλης οικονομικής ρευστότητας με συναρπαστικές πολιτικές προκλήσεις και συμβιβασμούς, τόσο τακτικών όσο και στρατηγικών. Πράγματι, δεν θα εκπλαγώ αν δεν είναι η διαθεσιμότητα των θεμάτων που θα καθορίσει τι θα επιλέξει να πει στις 25 Αυγούστου, αλλά ένας προσωπικός υπολογισμός που θα βασιστεί σε μεγάλο βαθμό στις εκτιμήσεις κινδύνου.

Πριν από έναν χρόνο, ο Πάουελ επέλεξε την πρώτη στρατηγική, εκφωνώντας μια συγκλονιστικά σύντομη ομιλία (κάτω των εννέα λεπτών) με επίκεντρο την ιδέα ότι «Ενώ τα υψηλότερα επιτόκια, η βραδύτερη ανάπτυξη και οι πιο ήπιες συνθήκες στην αγορά εργασίας θα μειώσουν τον πληθωρισμό, θα φέρουν επίσης κάποιο πόνο σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις». Συνέχισε λέγοντας: «Αυτό είναι το ατυχές κόστος της μείωσης του πληθωρισμού. Αλλά μια αποτυχία αποκατάστασης της σταθερότητας των τιμών θα σήμαινε πολύ μεγαλύτερο πόνο».

Αυτό το πλαίσιο δεν ταρακούνησε απλώς τις αγορές, αλλά προκάλεσε μεγάλο ξεπούλημα σε μετοχές και ομόλογα. Διέδωσε ένα «αφήγημα πόνου» που πολλά μέσα ενημέρωσης χρησιμοποιούσαν ως σημείο αναφοράς. Αλλά με την ισχυρή οικονομική ανάπτυξη των ΗΠΑ και την ανεργία να αιωρείται μόλις μια τρίχα μακριά από το ιστορικό χαμηλό της, αυτό που πραγματικά συνέβη ήταν παρόμοιο με ένα σενάριο «περιμένοντας τον Γκόντ» – μια προσδοκία πόνου που αναφέρθηκε επανειλημμένως αλλά δεν έγινε αντίληπτη σε συνολικό επίπεδο.

Αυτή η πρώτη προσέγγιση είναι δελεαστική, δεδομένων των πολλών ερωτημάτων που στροβιλίζονται σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της νομισματικής πολιτικής.

Τα ερωτήματα, περιλαμβάνουν το εάν η Fed είναι έτοιμη να κηρύξει το τέλος του πιο συγκεντρωμένου κύκλου αύξησης των επιτοκίων εδώ και δεκαετίες, ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα των επόμενων μειώσεων επιτοκίων και, σε περίπτωση κακής συμπεριφοράς του πληθωρισμού, η υπομονή που προτίθεται να επιδείξει η κεντρική τράπεζα για να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο οικονομικής ύφεσης στο «τελευταίο μίλ» της καταπολέμησης του απρόβλεπτου υψηλού πληθωρισμού.

Ωστόσο, όσο δελεαστικό κι αν είναι, ο Πάουελ μπορεί να εξετάσει μια άλλη προσέγγιση μετά τον αρχικό, δαπανηρό και λανθασμένο χαρακτηρισμό του πληθωρισμού ως «παροδικού», τη σχετική πολιτική απάντηση και όσα συνέβησαν από την τελευταία του ομιλία στο Τζάκσον Χολ. Μπορεί να φαίνεται καλύτερο για αυτόν να παρακάμψει το βραχυπρόθεσμο και να υιοθετήσει μια πιο μακροπρόθεσμη προοπτική της νομισματικής πολιτικής.

Η Fed λειτουργεί με ένα «νέο νομισματικό πλαίσιο» που εισήχθη πριν από τρία χρόνια, το οποίο ταιριάζει καλύτερα στην προηγούμενη δεκαετία παρά σε αυτήν. Γίνεται μια συζήτηση σχετικά με την καταλληλότητα του στόχου για τον πληθωρισμό του 2% υπό το φως της πρόσφατης εμπειρίας στις ΗΠΑ και αλλού με το κατώτερο μηδενικό όριο. Η αναγκαιότητα να διευθετηθούν ουσιαστικές μετατοπίσεις της προσφοράς αποτελεί επίσης μεγάλη ανησυχία.

Υπάρχουν επίσης ερωτήματα σχετικά με το εάν, στο πλαίσιο της αυξημένης χρήσης της βιομηχανικής πολιτικής, υπάρχει ανάγκη επανεξέτασης της συμβατικής σοφίας σχετικά με ένα δημοσιονομικό-νομισματικό σύμφωνο. Τέλος, υπάρχει περίπτωση η Fed να ακολουθήσει την ευρόσδεκτη απόφαση της Τράπεζας της Αγγλίας να πραγματοποιήσει εξωτερική αξιολόγηση των σφαλμάτων πρόβλεψής της — ένα σημαντικό βήμα για την αντιμετώπιση της διάβρωσης τόσο της αξιοπιστίας της κεντρικής τράπεζας όσο και της αποτελεσματικότητας των μελλοντικών πολιτικών της, καθώς και να μετριάσει την πιθανή βλάβη στην πολιτική ανεξαρτησία.

Η τρίτη στρατηγική συνεπάγεται την κατάργηση τόσο των άμεσων όσο και των μακροπρόθεσμων ζητημάτων πολιτικής, εστιάζοντας αντ' αυτού σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό ερώτημα με λίγες άμεσες επιπτώσεις. Αν και δεν είναι μια προφανής προσέγγιση για έναν πρόεδρο της Fed που δεν έχει εκπαίδευση οικονομολόγου, μπορεί να είναι η πιο προσεκτική πορεία για κάποιον που είχε να αντιμετωπίσει επικοινωνιακές προκλήσεις.

Επίσης, ευθυγραμμίζεται με την εκτεταμένη σειρά θεμάτων που συναρπάζουν τους ερευνητές εντός και εκτός του οικονομικού επαγγέλματος. Εξάλλου, τόσο η εγχώρια όσο και η παγκόσμια οικονομία παραμένουν εξαιρετικά ρευστές και υπόκεινται σε βαθιές μεταμορφώσεις. Η πράσινη μετάβαση, η αναδιάρθρωση των διασυνοριακών αλυσίδων εφοδιασμού, τα καταπονημένα θεσμικά πλαίσια, οι διαρθρωτικά στενές αγορές εργασίας και ούτω καθεξής παίζουν ρόλο.

Μια τέτοια πληθώρα θεμάτων όριμων για συζήτηση και στις τρεις προσεγγίσεις είναι καλό για τον Πάουελ καθώς προετοιμάζει την πολυαναμενόμενη ομιλία του. Αυτό που είναι λιγότερο σαφές, ωστόσο, είναι τι θα επιλέξει. Αν τον συμβούλευα, θα πρότεινα την τρίτη στρατηγική σε αυτήν την οικονομική, πολιτική και θεσμική συγκυρία.

Ο Μοχάμεντ ελ Εριάν είναι πρόεδρος του Queens' College του Cambridge και σύμβουλος των Allianz και Gramercy

Πηγή: Financial Times